

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı
Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 84098128-120.03.05.08[61-2019/12]-E.134499

20.04.2020

Konu : Gelirin Toplanması ve Beyanı

İlgi : 11/11/2019 tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında faaliyet bölgede gösteren bir işverenden ücret geliri ve huzur hakkı, bölge dışında faaliyet gösteren bir işverenden sadece ücret geliri elde ettiğiniz, her iki işverenden almış olduğunuz ücret toplamının Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesindeki gelir vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutarı aştığı belirtilerek, söz konusu ücret gelirleriniz dolayısıyla beyanname verip vermeyeceğiniz ile vermeniz halinde 3218 sayılı Kanun kapsamında serbest bölgede faaliyet gösteren işverenden elde etmiş olduğunuz ücretlerden kesilen gelir vergisini mahsup edip edemeyeceğiniz hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

61 inci maddesinde, "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir iş yerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez..." hükmüne,

62 nci maddesinde, "İş verenler, hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları dahilinde çalıştıran gerçek ve tüzel kişilerdir.

61 inci maddenin 1 ila 6 numaralı bentlerinde yazılı ödemeleri yapanlar bu kanunda yazılı ödevleri yerine getirmek bakımından işveren hükmündedir." hükmüne,

"Gelirin Toplanması ve Beyan" başlıklı 85 inci maddesinde; "Mükellefler, ikinci maddede yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu kanunda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verirler. Bu kanuna göre beyanı gereken gelirlerin yıllık beyannameye toplanması zorunludur..." hükmüne,

"Toplama yapılmayan haller başlıklı" 86 ncı maddesinde, "Aşağıda belirtilen gelirler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmez.

1. Tam mükellefiyette;

a) Gerçek usulde vergilendirilmeyen ziraî kazançlar, bu Kanunun 75 inci maddesinin (15) ve (16) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratları, kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı,

b) Tek işverenden alınmış ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler (birden fazla işverenden ücret almakla beraber, birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerinin toplamı, 103 üncü maddede yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan mükelleflerin, tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretleri dahil),

..." hükmüne,

94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,

... vergi tevkifatı yapılır." hükmüne,

yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre, tevkif suretiyle vergilendirilmiş tek işverenden elde edilen ücret gelirleri tutarı ne olursa olsun yıllık gelir vergisi beyannamesiyle beyan edilmemektedir. Birden fazla işverenden ücret alındığı durumlarda ikinci işverenden alınan ücret gelirin ilgil yıldıki tarifenin ikinci diliminde yer alan tutarı aşması halinde birinci işverenden alınan ücret dahil yıllık gelir vergisi beyannamesiyle beyan edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, bu bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az %85'ini yurt dışına ihraç eden mükelleflerin istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisinin, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu hükme göre, 3218 sayılı Kanun kapsamında belirtilen şartlarla çalışanlara yapılan ücret ödemeleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmakta ve asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi tahakkuk ettirilmektedir. Akabinde bu vergi, işverence verilen muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilmekte dolayısıyla, sağlanan teşvikten işveren faydalanmaktadır.

Buna göre, aynı takvim yılında hem serbest bölgede hem de serbest bölge dışında birden fazla işveren nezdinde çalışmanız karşılığı elde ettiğiniz ücret gelirlerinizin tevkifata tabi tutularak vergilendirilmesi nedeniyle, bu çalışmalarınız karşılığı elde ettiğiniz ücret gelirlerinin de birden fazla işverenden alınan ücret geliri olarak kabul edilmesi ve Gelir Vergisi Kanununun 86/1-b maddesi uyarınca, ikinci işverenden alınan ücret gelirin ilgil yıldıki tarifenin ikinci diliminde yer alan tutarı aşması halinde birinci işverenden alınan ücret geliri de dahil olmak üzere yıllık gelir vergisi beyannamesiyle beyan edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, gerek 3218 sayılı Kanun kapsamında serbest bölgede elde ettiğiniz ücret ve huzur hakkı geliriniz ile gerekse bölge dışında elde ettiğiniz ücret geliri üzerinden kesilen gelir vergisi tevkifatlarının, verilecek yıllık beyanname beyan edilen kazanç ve iratlar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.